

fig om Hensigtsmæssigheden eller Ikke-Hensigtsmæssigheden af at fremme disse eller lignende Sager ved privat Initiativ. I den Henseende kan jeg i alt Væsentligt være enig med ham. Jeg tror, at det private Initiativ ikke bør bruges for ofte, og at det baade i Sager af denne og af anden Natur ofte er Tilfældet, at man skaber eller ikke fremmer dem ved Benyttelsen af det private Initiativ paa et Tidspunkt, da Sagens Gjennemførelse endnu ikke er forberedt. Men hvad denne Sag angaar, maa jeg dog gjøre den Bemærkning, at det jo ikke er Private, der have taget Initiativet; Initiativet ligger i det Forflag, som Regjeringen fremsatte ifjor, og det nuværende Forflag er jo i væsentlig Henseende overensstemmende med det af Regjeringen ifjor fremsatte. Med Hensyn til Aarhus-Nyomgaard-Banen ere jo Vilkaarene for Erhvervelsen af denne ganske de samme som ifjor, og hvad Randers-Grenaa Banen angaar, indeholder nærværende Lovforslag ganske vist Bestemmelser, der gjøre, at de Paagjældende ville tage noget Mindre, end de vilde efter Regjeringens Forslag ifjor, men jeg skal dog i saa Henseende bemærke, at saavel i Motiverne til det af Regjeringen ifjor fremsatte Forflag som ogsaa af Udtalelser her i Salen fremgik det, at det ingenlunde var Regjeringens Mening, at det var ønskeligt, at den paagjældende Egn skulde lide saa stort et Tab, som Lovforslaget anviste, men man havde anset det for rigtigt i Lovforslaget at optage det for de Paagjældende mest bebyrðende Vilkaar, hvorunder de vilde sælge Banen, og saa overlade til Thinget selv, om de ikke vilde anse det for hensigtsmæssigt dog at stille Betingelserne noget billigere. Jeg har paa et andet Sted havt Leilighed til at udtale, at jeg for min Del ikke ansaa det for hensigtsmæssigt eller rigtigt, om Staten, naar den forøvrigt vilde erhverve disse Baner, benyttede sig af særlig uheldige og trykkende Konjunkturer til at erhverve dem for en Pris, der laa langt under deres egentlige Verdi, men at det vilde være rimeligt, at Staten i saa Henseende viste nogen Generøsitet og bød, hvad der efter en rimelig Beregning kunde være en billig og moderat Pris. Lovforslaget er altsaa i den Henseende ikke i Uoverensstemmelse med, hvad der var Regjeringens Mening ved Lovforslagets Fremstilling ifjor, men det forekommer mig ogsaa, at den Omstændighed, at Loven af 16de Juni s. A. er udkommen, indeholder Noget, der taler til Gunst for, at man nu, hvis man vil erhverve Banerne, stiller Vilkaarene gunstigere for de paagjældende Egne end tidligere. I Loven af 16de Juni 1879 er der jo nemlig givet en i alt Fald foreløbig Regel for, hvilket Tilbud man forlanger af en Egn, naar der ved Statens Foranstaltning skal anlægges en Jernbane. Men nu er det Tilbud, der indeholdes i Forslaget, at Kommunen og Private skulde have tilbagebetalt Halv-

delen af den Sum, de have tilveiebragt, af den Bestaffenhed, at, hvis de fik det, vilde de dog bidrage Mere til denne Banes Anlæg, end Tilfældet er for Kommunernes og de Privates Vedkommende ved de Baner, der nu anlægges efter Loven af 16de Juni 1879. En rigtig Beregning af disse Forhold vil vise, at, selv om man giver dem Halvdelen af deres Aktiekapital tilbage, vil deres Bidrag til Randers-Grenaa Banen og Aarhus-Nyomgaard Banen dog blive større, end hvad man efter den sidstnævnte Lov forlanger som Bidrag fra Kommuner og Private, og det forekommer mig nu, at det maa siges, at de Baner, der omhandles i det foreliggende Lovforslag, i Bigtighed og Betydning, i alt Fald for den almindelige Kommunikation og Trafik, ikke staa tilbage for de Baner, der indeholdes i Loven af 1879. Lillige maa det kunne bemærkes, synes jeg, til Fordel for Erhvervelsen paa de foreslaaede Betingelser, at det, at Banerne nu, saavidt jeg husker, i 2 eller 3 Aar have været i Drift, jo er til Fordel for den, der erhverver Banerne, da man jo veed, at det er de første Driftsaar, som bringe det mindste Udbytte, og at altsaa jo flere Aar en Bane har været i Drift, desto mere Udbytte er der til, at Driften i Fremtiden vil være i jevn Stigning. Det har ogsaa vist sig ved de Beregninger, der ere indkomne, at Forholdet i den Henseende har ikke lidet forbedret sig i de senere Aar. Det er disse Grunde, som gjøre, at jeg ikke kan Andet end finde, at Lovforslaget fortjener i alt Fald at tages under nære Overveielse, og jeg vil fra mit Standpunkt anbefale det høie Thing at skjænke det en saadan alvorlig Overveielse, som jeg virkelig tror, at det fortjener.

G. Petersen: Ja, det forundrede mig ganske vist i sidste Møde at høre de Betslæggelser og den Kritik, som vi hørte fra de ærede Medlemmer for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) og for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) angaaende Bestemmelserne i Loven af 23de Mai 1873, da vi gif over til, at der kunde anlægges private Baner med Tilskud fra Statens Side. Jeg var dengang Medlem af flere Udvalg, som behandlede de Lovforslag, som fremkom i denne Retning, og der var almindelig Glæde over den Bestemmelse. Da fandt man det naturligt og rigtigt, og fra Regjeringens Side blev man oplyst om, at der var kommet en stor Del Anmodninger om Jernbaneanlæg, i den Grad, at man kunde saa omtrent sige, at hver Mand ønskede en Bane udenfor sin Dør, og at det vilde være i høi Grad vanskeligt for Regjeringen at tage Bestemmelse om, hvor den skulde begynde, hvem den skulde skyde til Side, og hvad der kunde siges i Grunden at være Jernbaneanlæg, som kunde betale sig, var jo aabenbart. Man fandt den Tanke rigtigere, at der blev anlagt Baner for Privates Regning og saaledes, at vedkommende Beboere i den Egn,